

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 200/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., V., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. K., K., vo veci namietaného porušenia základných práv priznaných v čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 4 C/61/2008 zo 14. mája 2009 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co/214/2009 z 22. decembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2010 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C/61/2008 zo 14. mája 2009 a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co/214/2009 z 22. decembra 2009.

2. *Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že „... podal na Okresný súd... žalobu o zapretie vlastníckeho práva, konanie vedené pod sp. zn. 8 C/35/2007. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. 8 C/35/2007, zo dňa 28. 5. 2007 kde žalobu zamietol z dôvodu, že, pokiaľ by aj vyhovel tejto negatívnej určovacej žalobe, nedošlo by ku žiadnej zmene v postavení sťažovateľa ako navrhovateľa, pričom zároveň naviac poučil sťažovateľa, že žiadaný výsledok je možné dosiahnuť len pozitívnou žalobou o určenie vlastníckeho práva.*

Sťažovateľ po právoplatnosti uvedeného rozsudku teda podal na súd žalobu o určenie vlastníckeho práva, konanie bolo vedené pod č. 4 C/61/2008, kde toto bolo Uznesením 4 C/61/2008 zo dňa 14. 5. 2009 zastavené z dôvodu rei iudicatae, keď súd vzhliadol, že v konaní o zapretie vlastníckeho práva sa vykonali rovnaké dôkazy (bez akéhokoľvek bližšieho označenia, ktoré má na mysli) ako v konaní o negatívnej žalobe...

Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd... rozhodnutím 2 Co/214/2009 potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, kde toto odôvodnil tým, že z obsahu obidvoch súdnych spisov vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností, pričom v konaní 8 C/35/2007 ešte popieral vlastníctvo odporcov, kde táto časť petitu len dopĺňala hlavnú určovaciu žalobu (str. 4 odsek druhý napadnutého rozhodnutia KS).“.

3. Sťažovateľ označil skutočnosti odôvodňujúce podanie sťažnosti takto:

„... bola mu odňatá možnosť domáhať sa nápravy a určenia (prinavrátania) jeho vlastníckeho práva postupom súdu..., keďže mu údajne o jeho práve rozhodoval súd v konaní 8 C/35/2007, nakoľko pokiaľ skutočne by súd mohol naraz konať o tom, či tu právo je aj nie je (pri tejto interpretácii nie je možné použiť paragrafové znenie zákona § 80 písm. c) OSP, že súd rozhoduje o tom, či tu právo je alebo nie je,) avšak potom súd vo svojom rozhodnutí zreteľne uviedol, že preto zamietla žalobu o zapretie vlastníckeho práva, lebo by nedošlo k zmene právneho postavenia žalobcu. Je logické, že pokiaľ by rozhodoval aj

o kladnom určení jeho vlastníckeho práva, potom by jednoznačne došlo ku zmene v postavení sťažovateľa, nakoľko by dosiahol stav vlastníctva...

- bola mu odňatá možnosť uplatniť svoje právo na súde, kde po zamietnutí jeho žaloby o zapretie vlastníckeho práva odporcov mu už súd nedovolil konať o kladnom určení jeho vlastníckeho práva a teda zhojiť bezprávny stav zavedený nesprávnym postupom súdu...

Postupom súdov... takto nie len, že došlo k protizákonnému odňatiu vlastníckeho práva, ale následne aj k zabráneniu prístupu na ochranu práva na súd a na spravodlivé súdne konanie.“

4. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„... ústavné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Krajského súdu..., v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co/214/2009 a jeho uznesením z 22. 12. 2009 a postupom Okresného súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/62/2008 (správne malo byť sp. zn. 4 C/61/2008, pozn.) a jeho uznesením z 14. 5. 2009 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu... z 22. 12. 2009 sp. zn. 2 Co/214/2009 zrušuje a vracia vec Krajskému súdu na ďalšie konanie.

Priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2.500,-€.

Priznáva sťažovateľovi trovy konania...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

6. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu preto, lebo na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 C/61/2008 z 15. mája 2009 podal riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľa predmetným uznesením okresného súdu.

7. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Co/ 214/2009 z 22. decembra 2009, z obsahu sťažnosti a k nej pripojenej prílohy vyplýva, že v danom prípade sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže nepodal dovolanie proti namietanému uzneseniu krajského súdu, a to napriek tomu, že v sťažnosti tvrdený dôvod („*zabráneniu prístupu na ochranu práva na súd a na spravodlivé súdne konanie*“) je dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Podľa uvedenej právnej normy dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

8. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na rozhodovacu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), podľa ktorej (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 61/03 – pozri právna databáza ASPI, judikatúra k § 239 OSP) „Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o zastavení konania pre nedostatok procesnej podmienky, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny a konanie v skutočnosti nedostatkom podmienky konania netrpí.“ Podobne v rozsudku sp. zn. 4 Cdo 70/93 (pozri právna databáza ASPI, judikatúra k zákonu č. 71/1992 Zb.) najvyšší súd uviedol: *„Okolnosť, že odvolací súd nesprávne potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku navrhovateľom (žalobcom) z podaného návrhu, ktorý bol zo zákona osobne oslobodený od jeho platenia, treba považovať za dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p., lebo ňou odňal tomuto účastníkovi konať pred súdom [§ 237 písm. f) O. s. p.] a bránil mu v realizácii procesného práva domáhať sa ochrany práva na súde, ktoré bolo porušené alebo ohrozené.“* K podobným záverom dospel tiež ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 328/09 z 28. októbra 2009.

8. Ústavou daná právomoc ústavného súdu neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovacu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 237 písm. f) OSP. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Aj podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol

domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

9. Ako to vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Keďže proti uzneseniu odvolacieho súdu bolo možné zo sťažovateľom tvrdeného dôvodu podať dovolanie [§ 237 písm. f) OSP], právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa má najvyšší súd ako súd dovolací, čím bola zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Z uvedených dôvodov bola preto aj táto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde uznesením odmietnutá ako neprípustná.

10. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2010